Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 3. oktobra 2019*

„Predhodno odločanje – Politika priseljevanja – Status državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas – Direktiva 2003/109/ES – Pogoji za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas – Člen 5(1)(a) – Stalni, redni in zadostni viri“

V zadevi C-302/18,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija) z odločbo z dne 14. decembra 2017, ki je na Sodišče prispela 4. maja 2018, v postopku

X

proti

Belgische Staat,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Prechal (poročevalka), predsednica senata, F. Biltgen, J. Malenovský, C. G. Fernlund, sodniki, in L. S. Rossi, sodnica,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za X J. Hardy, advocaat,

– za belgijsko vlado C. Pochet, M. Jacobs in P. Cottin, agenti, skupaj z E. Matternom, advocaat,

– za češko vlado M. Smolek in J. Vláčil, agenta,

– za nemško vlado T. Henze in J. Möller, agenta,

– za francosko vlado E. de Moustier, A.-L. Desjonquères in E. Armoet, agentke,

– za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z L. D'Ascio, avvocato dello Stato,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za avstrijsko vlado J. Schmoll, agentka,

– za Evropsko komisijo C. Cattabriga in G. Wils, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 6. junija 2019

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 5(1)(a) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 272).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med X in Belgische Staat (Belgijska država) zlasti v zvezi z zavrnitvijo vloge za izdajo dovoljenja za naselitev in pridobitev statusa rezidenta za daljši čas.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 2003/86/ES

3 Člen 7(1) Direktive Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 224) določa:

„1. Ko je prošnja za združitev družine predložena, lahko država članica zahteva, da oseba, ki je prošnjo predložila, zagotovi dokaze, da sponzor ima:

[…]

(c) stalna in redna sredstva, ki zadoščajo za vzdrževanje njega in njegove družinske člane, ne da bi potreboval pomoč socialnega sistema te države članice. Države članice ta sredstva ocenijo glede na njihovo naravo in rednost, upoštevajo pa lahko tudi raven minimalne nacionalne plače, pokojnine in število družinskih članov.“

Direktiva 2003/109

4 V uvodnih izjavah 1, 2, 4, 6, 7 in 10 Direktive 2003/109 je navedeno:

„(1) Zaradi postopnega uvajanja območja svobode, varnosti in pravice Pogodba [ES] predpisuje sprejetje ukrepov, namenjenih zagotavljanju prostega gibanja oseb, v zvezi s spremljajočimi ukrepi kontrole na zunanjih mejah, azilom in priseljevanjem in sprejetje[…] ukrepov v zvezi z azilom, priseljevanjem in varovanjem pravic državljanov tretjih držav.

(2) Evropski svet je na svojem posebnem zasedanju v Tampereju 15. in 16. oktobra 1999 izjavil, da bi bilo treba pravni položaj državljanov tretjih držav približati pravnemu položaju državljanov držav članic in da bi bilo treba osebi, ki je zakonito prebivala v neki državi članici […] časovno obdobje, ki ga je treba določiti, in ki ima dovoljenje za prebivanje za daljši čas, zagotoviti v tej državi članici sklop enotnih pravic, ki so čim bližje tistim, ki jih uživajo državljani Evropske unije.

[…]

(4) Integracija državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah, je ključni element pri pospeševanju gospodarske in družbene kohezije in temeljni v Pogodbi naveden cilj Skupnosti.

[…]

(6) Glavni kriterij za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas bi morala biti dolžina prebivanja na ozemlju države članice. Prebivanje bi moralo biti zakonito in nepretrgano, da se dokaže, da je posameznik zaživel v deželi. Predvideti bi bilo treba stopnjo prožnosti, tako da je možno upoštevati okoliščine, v katerih bi posameznik morda moral začasno zapustiti ozemlje.

(7) Za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas bi morali državljani tretjih držav dokazati, da imajo ustrezne vire in zdravstveno zavarovanje, da ne bi postali breme za državo članico. Države članice pri ocenjevanju stalnih in rednih virov lahko upoštevajo dejavnike, kot so prispevki pokojninskega zavarovanja in izpolnjevanje davčnih obveznosti.

[…]

(10) Treba bi bilo določiti pravila, ki bodo urejala postopke za preverjanje vlog za status rezidenta za daljši čas. Ti postopki bi morali biti učinkoviti in obvladljivi ter upoštevati normalno obremenitev uprav držav članic ter pregledni in pravični, da bi prizadetim nudili ustrezno pravno varnost. Ne smejo biti sredstvo oviranja uveljavljanja pravice do prebivanja.“

5 Člen 5 te direktive, naslovljen „Pogoji za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas“, določa:

„1. Države članice od državljanov tretjih držav zahtevajo, da zagotovijo dokazila o tem, da imajo zase in za vzdrževane družinske člane:

(a) stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi uporabljali sistem socialne pomoči zadevne države članice. Države članice ovrednotijo te vire glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin pred vlogo za status rezidenta za daljši čas;

(b) zdravstveno zavarovanje za vsa tveganja, ki so običajno vključena za njihove državljane v zadevnih državah članicah.

[…]“

6 Člen 7(1) navedene direktive določa:

„Za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas državljan tretje države vloži vlogo pri pristojnih organih države članice, v kateri prebiva. Vlogi je treba priložiti listinske dokaze, ki jih določi nacionalna zakonodaja, da izpolnjuje pogoje, določene v členih 4 in 5 ter po potrebi veljavno potno listino ali njeno overjeno kopijo.

[…]“

7 Člen 8(1) te direktive določa:

„Ob upoštevanju člena 9 je status rezidenta za daljši čas stalen.“

8 Člen 9 Direktive 2003/109, naslovljen „Odvzem ali izguba statusa“, v odstavku 1 določa:

„V naslednjih primerih rezidenti za daljši čas nimajo več pravice obdržati statusa rezidenta za daljši čas:

(a) če se odkrije, da je bil status rezidenta za daljši čas pridobljen z goljufijo;

(b) če je sprejet ukrep izgona pod pogoji, predvidenimi v členu 12;

(c) v primeru odsotnosti z ozemlja Skupnosti za obdobje 12 zaporednih mesecev.“

9 Člen 11 te direktive določa:

„1. Rezidenti za daljši čas se obravnavajo enako kot državljani glede:

(a) dostopa do zaposlitve in samozaposlitve, pod pogojem da te dejavnosti nimajo za posledico niti občasne vključenosti v izvajanje javnih pooblastil, ter pogojev zaposlovanja in delovnih pogojev, vključno s pogoji za odpuščanje in plačilo;

[…]“

10 Člen 12 navedene direktive določa:

„1. Države članice lahko sprejmejo sklep o izgonu rezidenta za daljši čas samo, če predstavlja dejansko in dovolj resno grožnjo za javni red in javno varnost.

2. Sklep iz odstavka 1 ne sme temeljiti na ekonomskih razlogih.

[…]“

11 Člen 13 te direktive določa:

„Države članice lahko izdajo stalna ali neomejena dovoljenja [za prebivanje] pod milejšimi pogoji, kot so predpisani s to direktivo. Takšna dovoljenja za prebivanje ne dajejo pravice do prebivanja v drugi državi članici, kot je predvideno v Poglavju III te direktive.“

Direktiva 2004/38/ES

12 Člen 7 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46) določa:

„1. Vsi državljani Unije imajo pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju, daljšem od treh mesecev[,] če:

(a) so delavci ali samozaposlene osebe v državi članici gostiteljici ali

(b) imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici in če imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici ali,

(c) – so vpisani v zasebno ali javno ustanovo, ki jo država članica gostiteljica pooblasti ali financira na osnovi svoje zakonodaje ali upravne prakse, prvenstveno z namenom, da študirajo, kar vključuje poklicno usposabljanje, in

– imajo celovito zavarovalno kritje za primer bolezni v državi članici gostiteljici in zagotovijo ustreznemu nacionalnemu organu, z izjavo ali na kakšen drug enakovreden način, ki ga lahko izberejo, da imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med njihovim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici […]

[…]“

13 Člen 14, naslovljen „Ohranitev pravice do prebivanja“, v odstavku 2 določa:

„Državljani Unije in njihovi družinski člani imajo pravico do prebivanja, predvideno v členih 7, 12 in 13, dokler izpolnjujejo pogoje določene v teh členih.

[…]“

Belgijsko pravo

14 Člen 15a wet betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (zakon o vstopu na ozemlje, prebivanju, nastanitvi in odstranitvi tujcev) z dne 15. decembra 1980 (*Belgisch Staatsblad* z dne 31. decembra 1980, str. 14584) v različici, ki se uporablja za dejansko stanje (v nadaljevanju: zakon o tujcih), določa:

„1. Razen če je to v nasprotju z razlogi javnega reda ali nacionalne varnosti, je treba status rezidenta za daljši čas priznati tujcu, ki ni državljan Evropske unije, če izpolnjuje pogoje iz odstavka 3 in dokaže, da je v zadnjih petih letih, ki jim neposredno sledi predložitev vloge za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, zakonito in nepretrgano prebival v Kraljevini [Belgiji].

[…]

3. Tujec iz odstavka 1 mora zagotoviti dokazilo, da ima zase in za vzdrževane družinske člane stalna in redna sredstva, ki zadostujejo za vzdrževanje njega in njegovih družinskih članov, da ne bi postali breme za javne organe, ter da ima zdravstveno zavarovanje, ki krije tveganja v Belgiji.

Sredstva za preživljanje iz odstavka 1 morajo dosegati vsaj višino sredstev, pod katero se lahko dodeli socialna pomoč. Pri ugotavljanju sredstev za preživljanje se upoštevata njihova narava in rednost.

Kralj s kraljevo uredbo, o kateri je razpravljal svet ministrov, in ob upoštevanju meril iz odstavka 2 določi zahtevani minimalni znesek sredstev za preživljanje.“

15 V okrožnici v zvezi z statusom rezidenta za daljši čas z dne 14. julija 2009 (*Belgisch Staatsblad* z dne 11. avgusta 2009) je podrobneje navedeno, da se navedena sredstva za preživljanje lahko dokazujejo tako:

„Sredstva za preživljanje se lahko dokazujejo z dohodki iz poklicne dejavnosti, nadomestilom za brezposelnost, dajatvami za invalidnost, predčasno pokojnino, starostno pokojnino, prejemki, ki se izplačujejo v okviru zavarovanja za primer nesreče pri delu ali poklicnega zdravstvenega zavarovanja […]. Ta seznam ni izčrpen.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

16 X, ki je navedel, da je kamerunski državljan, je 26. julija 2007 na belgijski ambasadi v Yaoundéju (Kamerun) vložil vlogo za izdajo študentskega vizuma. Navedeni vizum je pridobil, njegova pravica do prebivanja v Belgiji pa se je letno podaljševala do 15. januarja 2016. X je zaprosil za dovoljenje za prebivanje, ki mu je bilo 19. januarja 2016 izdano z obrazložitvijo, da je imel delovno dovoljenje. To dovoljenje za prebivanje je veljalo do 14. januarja 2017.

17 X je 27. decembra 2016 vložil vlogo za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas. V utemeljitev te vloge je kot dokazila o stalnih, rednih in zadostnih sredstvih med drugim predložil pogodbe o zaposlitvi, odločbo o odmeri davka in plačilne liste na ime svojega brata. X je poleg tega predložil dokument, ki ga je podpisal njegov brat in s katerim se je ta zavezal, da bo zagotovil, da „ima zadevna oseba ‚zase in za vzdrževane družinske člane stalna in redna sredstva, ki zadostujejo za vzdrževanje nje in njenih družinskih članov, da ne bi postali breme za javne organe‘, v skladu s členom 15a [zakona o tujcih].“

18 Gemachtigde van de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en Administratieve Vereenvoudiging (pooblaščenec državnega sekretarja za azil in migracije, pristojen za poenostavitev uprave, Belgija) (v nadaljevanju: pooblaščenec) je s sklepom z dne 5. aprila 2017 to vlogo zavrnil. V tem sklepu je bilo v zvezi s stalnimi, rednimi in zadostnimi sredstvi v smislu člena 15a zakona o tujcih navedeno:

„Zadevna oseba nima lastnih virov. Razvidno je, da od 31. maja 2016 ne opravlja plačane dejavnosti in da trenutno nima nobenih virov. Navaja vire svojega brata. Zadevna oseba mora dokazati, da ima zase zadostna sredstva za preživljanje, da ne bo postala breme za Belgijsko državo.“

19 X je zoper ta sklep vložil tožbo pri Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci, Belgija), v okviru katere trdi, da ta sklep temelji na napačni razlagi pogoja v zvezi s sredstvi za preživljanje, ki je vsebovan v členu 5(1) Direktive 2003/109 – pri čemer naj bi člen 15a zakona o tujcih pomenil prenos te določbe – ker se naj s tema določbama ne bi zahtevalo, da se upoštevajo zgolj lastna sredstva prosilca.

20 X poudarja, da bi bilo treba izraz „razpolagati z zadostnimi viri“ v smislu člena 5(1) Direktive 2003/109 razlagati tako kot enako dikcijo, uporabljeno v direktivah 2003/86 in 2004/38. Cilj Direktive 2003/109 naj bi bil pravni status imetnikov dovoljenj za daljši čas približati pravnemu statusu državljanov Unije. Na podlagi tega naj bi bilo treba zlasti ugotoviti, da je treba po analogiji uporabiti sodno prakso v zvezi z Direktivo 2004/38 in upoštevno sodno prakso iz časa pred začetkom veljavnosti te direktive, iz katere naj bi izhajalo, da ta direktiva ne vsebuje nobene zahteve glede izvora zadostnih virov.

21 Pooblaščenec, nasprotno, trdi, da dejstvo, da X vzdržuje njegov brat, še ne pomeni, da ima X redni in stalni prihodek. Meni, da presoje virov v okviru postopka za združitev družine ni mogoče opraviti na enak način kot presojo, ki se opravi v okviru postopka za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas. Poleg tega naj bi bilo mogoče v primeru združitve družine, ki se nanaša na državljana Unije, upoštevati zgolj prihodke tega državljana.

22 Predložitveno sodišče se glede na te navedbe sprašuje, ali je treba člen 5(1)(a) Direktive 2003/109 razlagati tako, da „viri“ iz te določbe pomenijo zgolj „lastne vire“ prosilca, ali tako, da ta pojem zajema tudi druge vrste virov.

23 V teh okoliščinah je Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (upravno sodišče za spore v zvezi s tujci) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 5(1)(a) [Direktive 2003/109], v katerem je med drugim določeno, da morajo državljani tretjih držav za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas dokazati, da ‚imajo' zase in za svoje vzdrževane družinske člane stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi uporabljali sistem socialne pomoči zadevne države članice, razlagati tako, da so s tem mišljeni samo ‚lastni viri' državljana tretje države?

2. Ali pa pri tem zadostuje, da državljan tretje države ta sredstva ima, ne da bi bila postavljena zahteva glede izvora teh virov, tako da jih lahko državljanu tretje države zagotovi družinski član ali tretja oseba?

3. Če bo odgovor na prejšnje vprašanje pritrdilen, ali v tem primeru za dokaz, da ima prosilec vire v smislu člena 5(1)(a) [Direktive 2003/109], zadostuje garancijska izjava, s katero se tretja oseba zaveže, da bo poskrbela, da ‚bo imel' prosilec za status rezidenta za daljši čas ‚zase in za vzdrževane družinske člane stalna, redna in zadostna sredstva za vzdrževanje sebe in svojih družinskih članov, da bi se preprečilo, da postanejo breme državnih organov'?"

Vprašanja za predhodno odločanje

24 Predložitveno sodišče z vprašanji, ki jih je treba preučiti skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(1)(a) Direktive 2003/109 razlagati tako, da se pojem „viri" iz te določbe nanaša zgolj na „lastne vire" prosilca za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, ali tako, da so s tem pojmom zajeti tudi viri, ki jih temu prosilcu da na razpolago tretja oseba, in če je tako, ali garancijska izjava, ki jo da ta tretja oseba, zadostuje kot dokaz za to, da navedeni prosilec razpolaga s stalnimi, rednimi in zadostnimi viri v smislu navedene določbe.

25 Na podlagi člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 države članice od državljanov tretjih držav zahtevajo, da zagotovijo dokazila o tem, da imajo zase in za vzdrževane družinske člane stalne in redne vire, ki zadostujejo za njihovo vzdrževanje in vzdrževanje njihovih družinskih članov, ne da bi uporabljali sistem socialne pomoči zadevne države članice. Države članice ovrednotijo te vire glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin pred vlogo za status rezidenta za daljši čas.

26 Člen 5(1)(a) Direktive 2003/109 ne vsebuje nobene napotitve na nacionalno pravo držav članic, zato je treba pojem „viri" iz te določbe obravnavati kot avtonomen pojem prava Unije in ga na njenem ozemlju razlagati enotno, in sicer ne glede na opredelitve, ki se uporabljajo v državah članicah, ter ob upoštevanju besedila navedene določbe, ciljev, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je, in njenega sobesedila (glej v tem smislu sodbo z dne 9. novembra 2017, Maio Marques da Rosa, C-306/16, EU:C:2017:844, točka 38 in navedena sodna praksa).

27 Prvič, v zvezi z besedilom člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 je treba navesti, da je v španski, angleški, francoski in italijanski različici te določbe uporabljen izraz, ki ustreza besedi „viri", pri čemer ta pojem v skladu s svojim običajnim pomenom lahko označuje vsa finančna sredstva, ki jih ima prosilec za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, ne glede na njihov izvor. Nasprotno je v nizozemski in nemški različici navedene določbe uporabljen izraz, ki ustreza pojmu „prihodki", ki se ožje nanaša na osebne vire, kot med drugim izhajajo iz gospodarske dejavnosti prosilca za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, kar bi lahko izključevalo vire, ki izvirajo od tretje osebe, kot je njegov družinski član.

28 Glede na to dvoumnost zgolj na podlagi besedila člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 ni mogoče določiti niti narave niti izvora v njem navedenih virov.

29 Drugič, cilj Direktive 2003/109 se nanaša predvsem na integracijo državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas v državah članicah. Poleg tega, kot je razvidno iz uvodne izjave 2 te direktive, je namen te direktive s podelitvijo statusa rezidenta za daljši čas navedenim državljanom tretjih držav pravni položaj teh državljanov približati pravnemu položaju državljanov držav članic (glej v tem smislu sodbo z dne 18. oktobra 2012, Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, točka 45 in navedena sodna praksa).

30 Navedena integracija v skladu z ustaljeno sodno prakso, kot potrjuje tudi uvodna izjava 6 Direktive 2003/109, izhaja predvsem iz petletnega zakonitega in neprekinjenega prebivanja, ki dokazuje, da se je zadevna oseba ustalila v državi in se torej v njej trajno nastanila (glej v tem smislu sodbo z dne 17. julija 2014, Tahir, C-469/13, EU:C:2014:2094, točka 33 in navedena sodna praksa). V tem pogledu izvor virov, ki jih mora imeti prosilec za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, očitno ni odločilno merilo.

31 Tretjič, v zvezi s sobesedilom člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 je treba navesti, da zahteva glede razpolaganja s stalnimi, rednimi in zadostnimi sredstvi pomeni enega od vsebinskih pogojev za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas. Ob upoštevanju cilja, ki se uresničuje z Direktivo 2003/109, in sistema, ki se z njo vzpostavlja, pa je treba ugotoviti, da imajo državljani tretjih držav, če izpolnjujejo pogoje in spoštujejo postopke iz Direktive 2003/109, pravico pridobiti status rezidenta za daljši čas in druge pravice, ki izhajajo iz priznanja tega statusa (glej v tem smislu sodbo z dne 26. aprila 2012, Komisija/Nizozemska, C-508/10, EU:C:2012:243, točka 68). V tem okviru člen 5(1)(a) Direktive 2003/109, kot je v bistvu navedel tudi generalni pravobranilec v točki 46 sklepnih predlogov, načeloma ne dovoljuje, da se določijo dodatni pogoji glede izvora virov, na katere se nanaša ta določba.

32 Poleg tega je treba ob upoštevanju širšega sobesedila navedene določbe navesti, da je primerljiva zahteva razpolaganja s „sredstvi“ vsebovana tudi v členu 7(1)(b) Direktive 2004/38, v skladu s katerim imajo vsi državljani Unije pravico prebivati na ozemlju druge države članice v obdobju, daljšem od treh mesecev, zlasti če imajo dovolj sredstev zase in za svoje družinske člane, da med svojim prebivanjem ne bodo postali breme sistema socialne pomoči v državi članici gostiteljici.

33 Sodišče je razsodilo, da bi bila s takšno razlago pogoja v zvezi z zadostnostjo sredstev, ki je določen v členu 7(1)(b) Direktive 2004/38, in sicer da mora zadevna oseba sama razpolagati s temi sredstvi, ne da bi se glede tega lahko sklicevala na sredstva družinskega člana, ki jo spremlja, temu pogoju, kot je določen v Direktivi 2004/38, dodana zahteva glede izvora sredstev, ki bi pomenila nesorazmeren poseg v izvrševanje temeljne pravice do prostega gibanja in prebivanja, zagotovljene v členu 21 PDEU, ker ta zahteva ni potrebna za uresničitev cilja člena 7(1)(b) Direktive 2004/38, ki je varstvo javnih financ držav članic (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2015, Singh in drugi, C-218/14, EU:C:2015:476, točka 75 in navedena sodna praksa).

34 Pojem „viri“ iz člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 je mogoče razlagati podobno kot pojem iz člena 7(1)(b) Direktive 2004/38, in sicer tako, da ne izključuje, da se lahko zadevna oseba sklicuje na vire, ki izvirajo od tretje osebe, ki je njen družinski član.

35 Vendar imajo pogoji v zvezi z „viri“ v smislu Direktive 2003/109 glede na dokončno naravo pridobitve statusa rezidenta za daljši čas in ob upoštevanju cilja člena 5(1)(a) te Direktive, ki je ohranitev sistema socialne pomoči v zadevni državi članici, drugačen pomen od tistega, ki je določen v Direktivi 2004/38.

36 Iz člena 5(1)(a) Direktive 2003/109 je namreč razvidno, da države članice ovrednotijo vire glede na njihovo naravo in rednost ter lahko upoštevajo raven minimalnih plač in pokojnin pred vlogo za status rezidenta za daljši čas. Poleg tega se s členom 5(1)(a) Direktive 2003/109 drugače kot s členom 7(1)(b) Direktive 2004/38 zahteva, da viri, ki so v njem določeni, ne zgolj „zadostujejo“, ampak da so tudi „stalni“ in „redni“.

37 V zvezi s sobesedilom prvonavedene določbe je treba še navesti, da je tudi v členu 7(1)(c) Direktive 2003/86 vsebovana zahteva glede razpolaganja s „stalnimi, rednimi in zadostnimi“ sredstvi. Sodišče je že razsodilo, da iz besedila te določbe, zlasti iz uporabe izrazov „stalna“ in „redna“, izhaja, da morajo biti finančna sredstva iz te določbe do neke mere trajna in neprekinjena. Glede tega v skladu z drugim stavkom člena 7(1)(c) Direktive 2003/86 države članice ta sredstva ocenijo zlasti glede na njihovo „rednost“ (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, točka 30).

38 Tako člena 7(1)(c) Direktive 2003/86 ni mogoče razlagati tako, da nasprotuje temu, da lahko pristojni organ države članice, pri katerem je vložena prošnja za združitev družine, preuči, ali je izpolnjen pogoj v zvezi z viri sponzorja, tako da upošteva oceno o ohranitvi teh virov po datumu vložitve te prošnje (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2016, Khachab, C-558/14, EU:C:2016:285, točka 31).

39 Poleg tega je Sodišče v zvezi s to določbo, zlasti v zvezi z izrazom „zadoščajo“ iz njenega besedila, že navedlo, da je treba glede na to, da je lahko obseg potreb zelo različen glede na posameznika, to določbo razlagati tako, da države članice lahko določijo neki znesek kot referenčni znesek, vendar ne tako, da bi lahko določile minimalni znesek dohodka, neodvisno od konkretnega preizkusa položaja posameznega prosilca (glej v tem smislu sodbo z dne 4. marca 2010, Chakroun, C-578/08, EU:C:2010:117, točka 48).

40 Zato iz člena 7(1)(c) Direktive 2003/86 izhaja, da ni odločilno, od kod sredstva izvirajo, ampak to, ali so trajna in zadostna glede na posamični položaj zadevne osebe.

41 Iz preučitve besedila, cilja in sobesedila člena 5(1)(a) Direktive 2003/109, zlasti z vidika primerljivih določb direktiv 2004/38 in 2003/86, izhaja, da izvor virov, na katere se ta določba nanaša, za zadevno državo članico ni odločilno merilo za namene preverjanja njihove stalnosti, rednosti in zadostnosti.

42 Zato, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 77 sklepnih predlogov, morajo pristojni organi držav članic konkretno preučiti posamični položaj prosilca za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas v celoti in obrazložiti, ali njegovi viri zadostujejo in so do neke mere trajni in neprekinjeni, da navedeni prosilec ne bo postal breme za državo članico gostiteljico.

43 Viri, ki izvirajo od tretje osebe ali družinskega člana prosilca, torej s členom 5(1)(a) Direktive 2003/109 niso izključeni, če so stalni, redni in zadostni. Glede tega je treba navesti, da je v položaju, kakršen je ta iz zadeve v glavni stvari, pravno zavezujoča narava garancijske izjave, ki jo da tretja oseba ali družinski član prosilca, lahko pomemben element, ki ga je treba upoštevati. Pristojni organi držav članic lahko prav tako upoštevajo zlasti družinsko povezavo med prosilcem za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas in družinskimi člani, ki so ga pripravljeni vzdrževati. Tudi narava in trajnost virov družinskih članov tega prosilca sta lahko elementa, ki sta v tem smislu upoštevna.

44 Glede na zgornje preudarke je treba na postavljena vprašanja odgovoriti, da je treba člen 5(1)(a) Direktive 2003/109 razlagati tako, da se pojem „viri“ iz te določbe ne nanaša zgolj na „lastne vire“ prosilca za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, ampak so lahko s tem pojmom zajeti tudi viri, ki jih temu prosilcu da na razpolago tretja oseba, če so ti viri glede na posamični položaj zadevnega prosilca stalni, redni in zadostni.

Stroški

45 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 5(1)(a) Direktive Sveta 2003/109/ES z dne 25. novembra 2003 o statusu državljanov tretjih držav, ki so rezidenti za daljši čas je treba razlagati tako, da se pojem „viri“ iz te določbe ne nanaša zgolj na „lastne vire“ prosilca za pridobitev statusa rezidenta za daljši čas, ampak so lahko s tem pojmom zajeti tudi viri, ki jih temu prosilcu da na razpolago tretja oseba, če so ti viri glede na posamični položaj zadevnega prosilca stalni, redni in zadostni.

Podpisi